

HOTET FRÅN UNDERJORDEN

En enkätundersökning om rättproblematiken i Göteborg

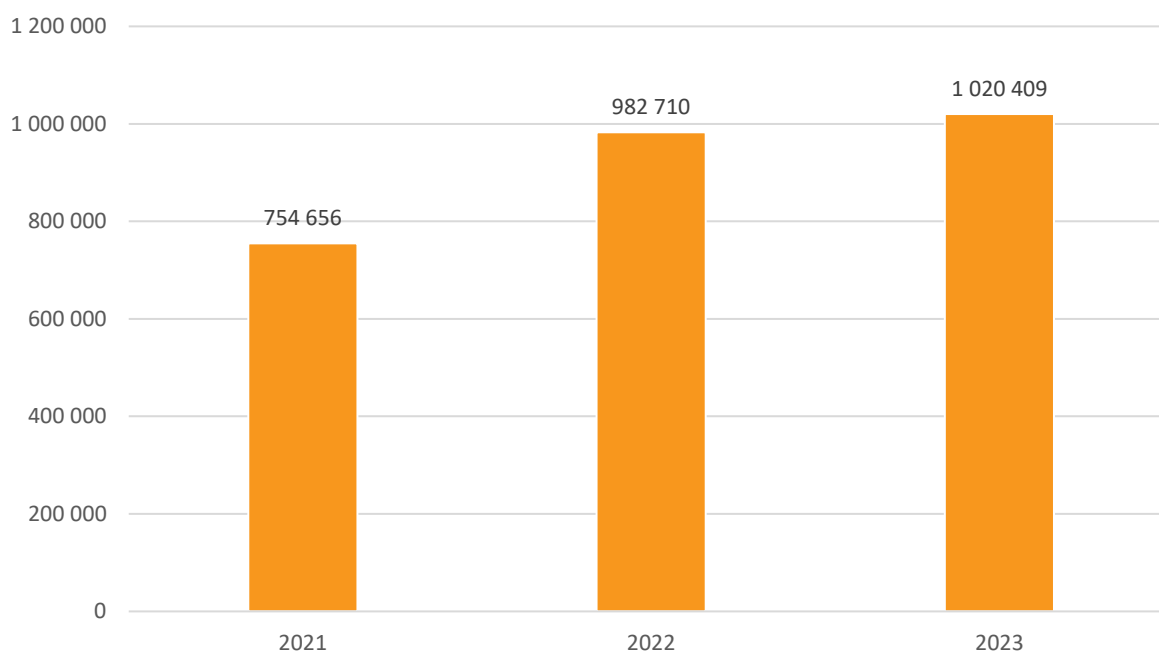
Inledning

Det är ett problem som få vill prata högt om, men som växer när det byggs och grävs mer inne i städerna. Råttor som kilar i restaurangkök och på uteserveringar, klättrar upp i toaletter och gnager sönder avloppsrör.

Problem med råttor i stadsmiljöer har blivit alltmer påtagligt i takt med ökad urbanisering och byggnation. Råttor trivs där människor vistas, då det innebär tillgång till mat i form av avfall och matrester. Utöver att skapa obehag orsakar råttor stor ekonomisk skada. Enligt vissa beräkningar orsakar råttor och andra gnagare kostnader som uppgår till mer än 90 miljarder kronor varje år på global nivå. För fastighetsägare av alla storlekar innebär råttor en stor risk. Råttor kan bland annat orsaka vattenskador, läckage och elavbrott till följd av söndergnagda ledningar.

Hur många råttor det finns i Sverige är höljt i dunkel. Anticimex redovisar dock antalet råttor som fångats i deras fällor varje år. Under 2023 fångade Anticimex 1 020 409 råttor, vilket är 4 procent fler än under 2022. Sedan 2021 har antalet fångade råttor ökat med över 35 procent. Det är troligt att antalet fångade råttor också återspeglar en ökning i det faktiska antalet. En tänkbar delförklaring är ökad reglering av bekämpningsmedel och rättgift.

Diagram: Antalet fångade råttor av Anticimex

Källa: Råttproblemen i Sverige, Anticimex 2024

Eftersom råttor trivs där människor finns, är de mest tätbefolkade länen i landet också de med flest fångade råttor. Statistiken från Anticimex visar att Stockholms, Skånes och Västra Götalands län hade det största antalet råttlarm under 2023. Det är rimligt att anta att en stor andel av Västra Götalands råttor fångas i Göteborg. Enligt GP fångade Anticimex över 120 000 i kommunen råttor under 2022¹.

¹ Här fångas det flest råttor i Göteborg, Göteborgs-Posten, 2024-03-01

Göteborg har under flera år haft omfattande bygg- och infrastrukturprojekt. Sådana byggarbeten under marknivå kan tvinga upp råttor till ytan, vilket ytterligare förvärrar problemen på gator, torg och fastigheter.

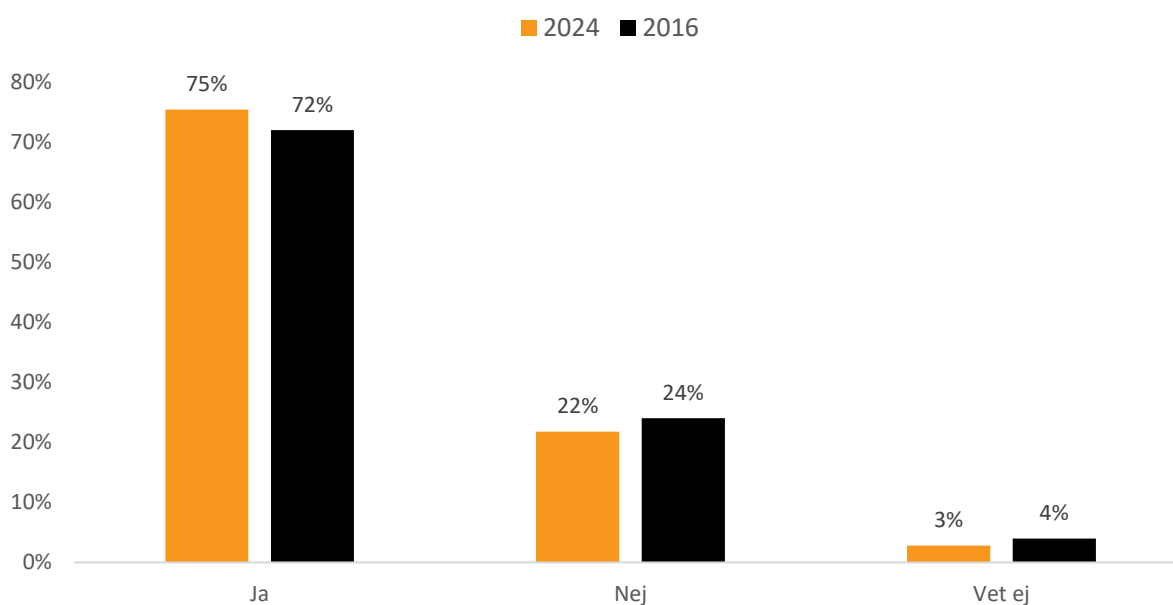
Råttor innebär en stor ekonomisk risk för både fastighetsägare, försäkringsbolag och kommun. Hur denna risk ska fördelas är inte självklart. Fastighetsägare är strikt ansvariga för råttanering i den egna fastigheten, men om råttorna tagit sig dit via det kommunala avloppsnätet på grund av statliga byggprojekt i närheten är ansvarsfrågan inte lika självklar. Råttbekämpning är i slutändan därför en politisk fråga.

För att belysa frågan har Fastighetsägarna i Göteborg genomfört en enkätundersökning bland sina medlemmar. Enkäten är en uppföljning av liknande enkät 2016.

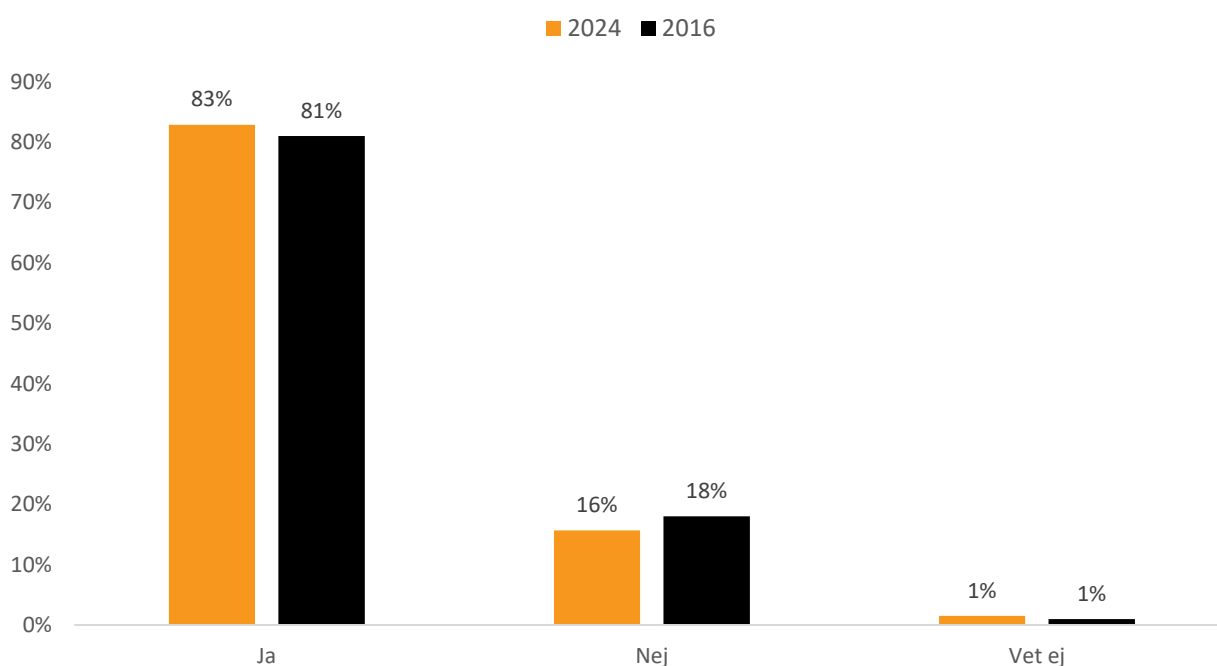
Råttor i Göteborg

Enkätundersökningen genomfördes mellan 9 – 15 september 2024. Totalt besvarade 197 av Fastighetsägarnas medlemmar i Göteborg hela eller delar av enkäten. Det innebär en svarsprocent på knappt 25 procent. En bortfallsanalys visar att de svarande är representativa för hela medlemskåren i avseende på företagets storlek och typ av fastighet (bostäder samt kommersiella lokaler).

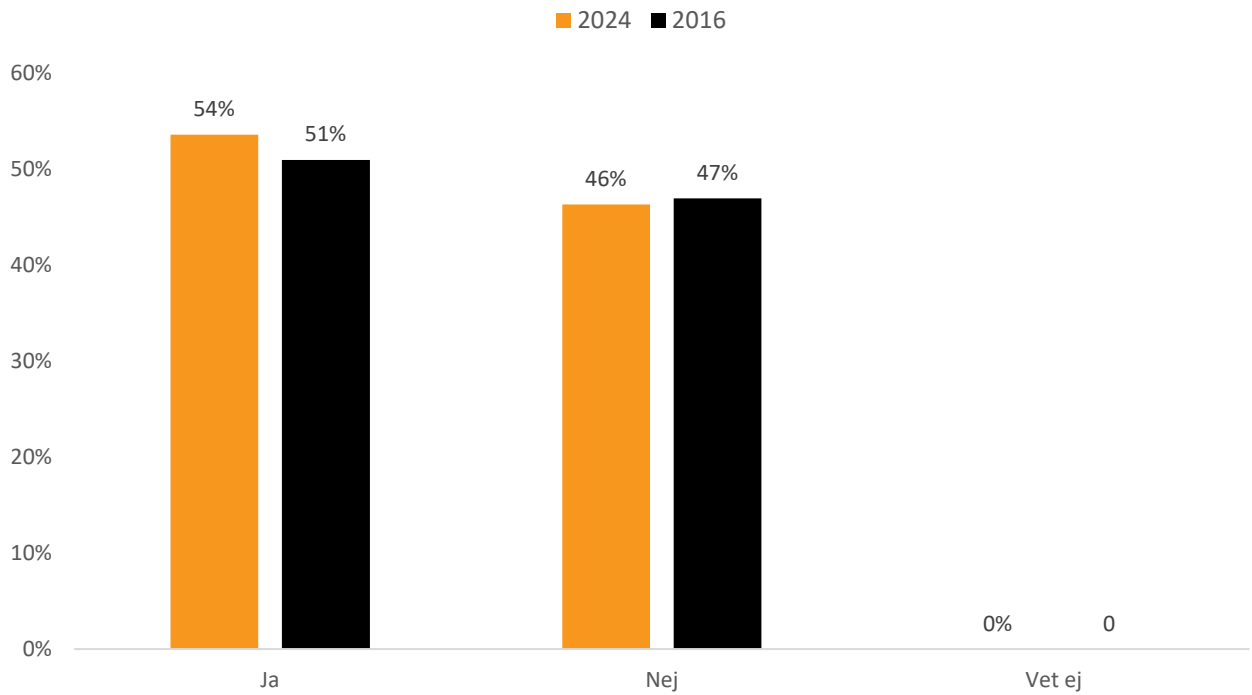
Fråga 1. Har du haft problem med råttor i någon av dina fastigheter de senaste fem åren?

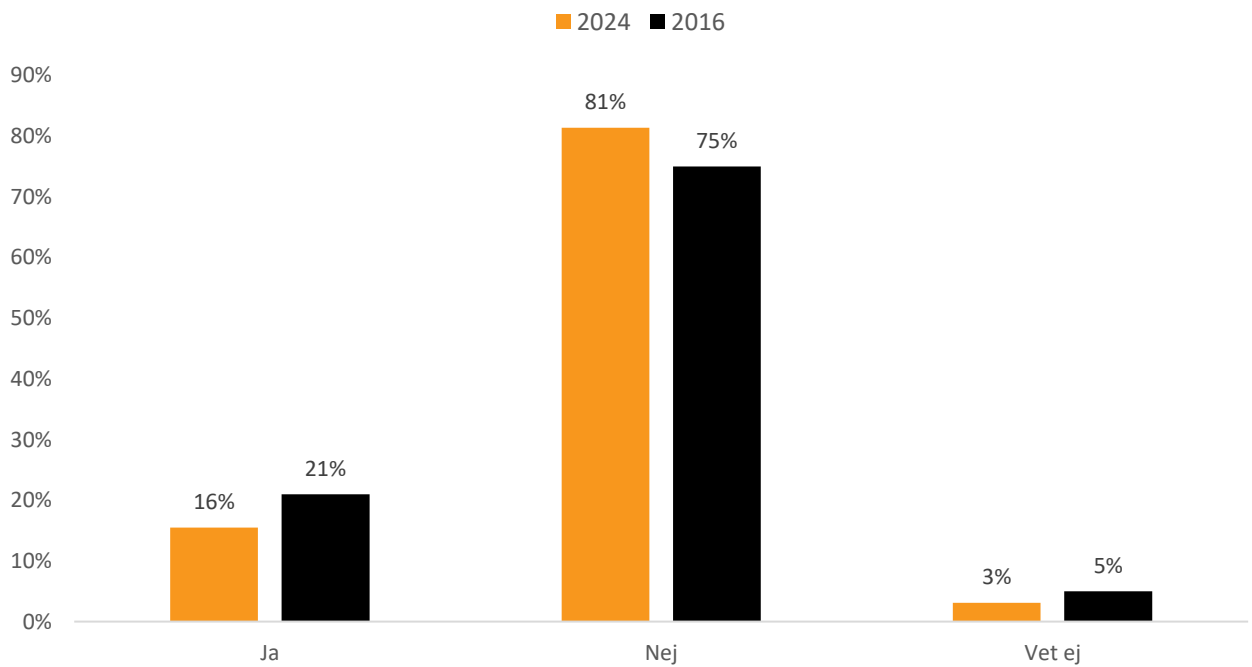
Fråga 2. Om ja, har du haft problem med råttor i någon av dina fastigheter det senaste året?

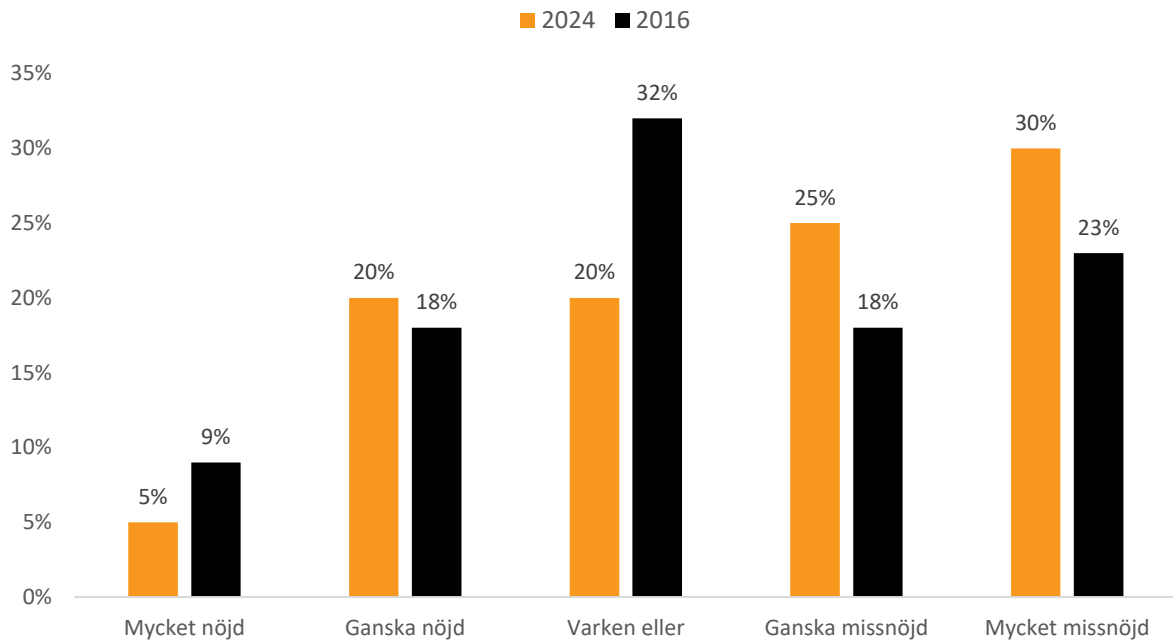
Fråga 3. Om ja, har du haft problem med råttor i någon av dina fastigheter det senaste året?

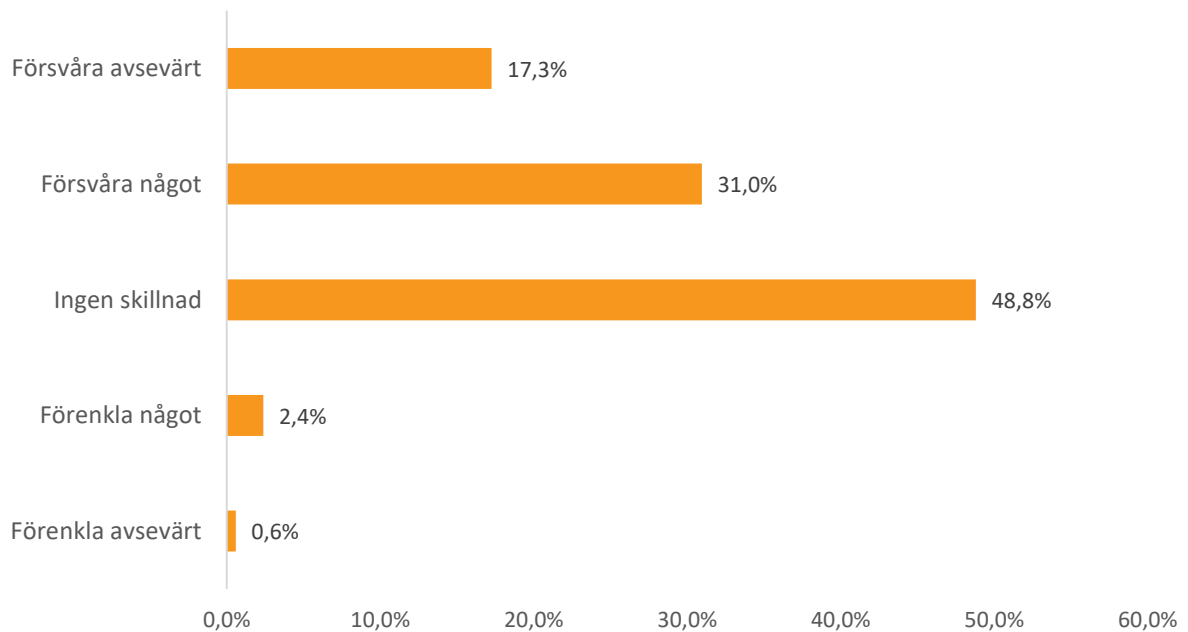
Fråga 4. Om ja på fråga 1, har du haft någon kontakt med kommunen angående dina problem med råttor?

Fråga 5. Om ja på fråga 4, hur nöjd var du med kommunens agerande?

Fråga 6. Hur bedömer du att den kommande, hushållsnära förpackningsinsamlingen kommer att påverka problematiken med rättor för dina fastigheter? Resultat 2024

Fråga 7. Hur orolig är du att i framtiden ska få problem med rätter i dina fastigheter? Resultat 2024

